

Länsirata Oy
Väisäläntie 2-4
02130 ESPOO

Päiväys/Datum
04.12.2024
Dnro/Dnr
TRAFICOM/622805/05.02.03.02/2024

Ratasuunnitelman hyväksyminen, Salo-Hajala kaksoisraide

Hyväksymisesitys

Liikenne- ja viestintävirastoon on 31.10.2024 saapunut Länsirata Oy:n laatima hyväksymisesitys (päivätty 29.10.2024) Salo-Hajala kaksoisraide -ratasuunnitelman hyväksymiseksi, ratasuunnitelman käsittävine liitteineen. Asia on tullut Liikenne- ja viestintävirastoon vireille 2.4.2024.

Salo-Hajala kaksoisraiteen ratasuunnitelma rajautuu Salon liikennepaikan länsipuolella ratakilometrille 144+300 ja Hajalassa ratakilometrille 155+000. Rataosa on yksiraiteinen, sähköistetty, suojastettu ja varustettu kulunvalvontajärjestelmällä.

Salo-Hajala kaksoisraiteen ratasuunnitelman tavoitteena on muun muassa rakentaa radan välityskykyä parantava kaksoisraide välille Salo-Hajala, mahdollistaa Helsinki-Turku nopean junayhteyden kehittäminen, mahdollistaa uuden eteläisen raiteen tavoitenopeudeksi 200 km/h Halikon tunnelin länsipuolella, kiinnittää erityistä huomiota suunnittelualueen arvokkaaseen luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä radan maisemaan sovittamiseen sekä selvittää vaikutukset ja suunnitella haitallisten vaikutusten, erityisesti melun, vähentämis- tai poistamistoimenpiteet.

Ratasuunnitelmassa esitetään rakennettavaksi uusi eteläinen raide ratakilometrivälille 144+500-155+000 ja nykyisen pohjoisen radan uudelleen linjaus ratakilometrivälille 144+450-145+100. Eteläinen raide on suunniteltu 250 kN akselipainolle. Nykyisen raiteen rakennetta ei muuteta siltä osin, kuin se pysyy paikallaan ja sen akselipaino säilyy 225 kN. Eteläisen raiteen viereen tulee kattavasti uusia huoltoteitä ja tunnelien suuaukoille pelastustiet. Kaupunki- ja taajama-alueella uusi raide aidataan. Ratasuunnitelmassa nykyiset radan yli- ja alikulkupaikat säilyvät. Suunnittelualueella on viisi radan kanssa risteävää maantietä ja yhdeksän siltapaikkaa, jossa rata risteää kadun, yksityistien tai peltotieyhteyden kanssa.

Ratasuunnitelma kohdistuu Salon kaupunkiin.

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy Salo-Hajala kaksoisraide -ratasuunnitelman Länsirata Oy:n 29.10.2024 päivätyn hyväksymisesityksen mukaisesti ratakilometrivälille 144+300 - 155+000.

Päätös ratasuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos ratatyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona ratasuunnitelma on lainvoimaisesti hyväksytty.

Ratasuunnitelmasta on jätetty kahdeksan (8) muistutusta. Muistutuksista annetut perustellut kannanotot löytyvät päätöksen liitteenä 1 olevasta ratasuunnitelman hyväksymisesityksestä sivulta 22 alkaen.

Ympäristövaikutusten arvointimenettely (YVA)

Helsinki-Turku -hankekokonaisuudesta on tehty ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Yhteysviranomaisena YVA:ssa on toiminut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY). ELY on antanut 3.12.2021 perustellun päätelmän (UUDELY/13887/2018) hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista, joka on hyväksymispäätöksen liitteenä 3.

Salo-Hajala kaksoisraide ratasuunnitelma on ollut nähtävillä 8.9.–17.10.2023. Nähtäville asettaminen on tapahtunut melko pian perustellun päätelmän valmistumisen jälkeen, minkä johdosta Liikenne- ja viestintävirasto on katsonut perustellun päätelmän olevan ajantasalla.

Yhteenvedo asiassa annetuista lausunnoista, huomautuksista ja mielipiteistä löytyy päätöksen liitteenä 3 olevan perustellun päätelmän sivulta 6 alkaen. Yhteysviranomaisen perustellun päätelmän ja YVasta annettujen lausuntojen, huomautusten ja mielipiteiden huomioon ottaminen ratasuunnitelmassa sekä ympäristövaikutusten ehkäisy- ja lieventämistoimenpiteet on esitetty liitteenä 1 olevan hyväksymisesityksen sivulta 5 alkaen.

Perustelut

Ratalain (110/2007) 22 c § 1 momentin mukaan rataverkon haltija tekee 14 ja 20 §:ssä tarkoitetusta ratasuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle.

Ratalain 22 c § 3 momentin mukaan ratasuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 15, 16, 18, 20, 22, 22 a, 23, 24, 37 ja 38 §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Hankkeesta ei ole tehty ratalain 11 §:n mukaista yleissuunnitelmaa, koska rautatiealueen sijainti ja sen vaikutukset on ratkaistu riittävästi asemakaavassa tai yleiskaavassa.

Ratalain 15 § 1 momentin mukaan suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien vaikutuksista sekä esitettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen radan rakentamisen tai rautatieliikenteen haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi. Länsirata Oy esittää hyväksymisesityksessään meluntorjuntaratkaisuja, joita ei ole vielä tähän mennessä Suomessa ratasuunnitelmissa sovellettu. Suunnitelmassa on esitetty haitallisten meluvaikutusten poistamista tai vähentämistä joko rautatiealueella tai kiinteistöillä toteutettavin meluntorjuntatoimenpitein. Suunnitelmassa on tarkasteltu kohteiden melutasoja suhteessa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) asetettuihin melutason ohjearvoihin ja arvioitu niiden mahdollisia vaikutuksia ympäristön ja asukkaiden hyvinvointiin. Suunnitelmassa on käytetty samaa melutasokriteeristöä ja

arvioitu meluntorjuntatoimenpiteitä samoin kriteerein kaikkien kiinteistöjen osalta.

Kiinteistökohtaiset meluntorjuntatoimenpiteet ovat kiinteistönomistajalle vapaaehtoisia ja ne edellyttävät sopimista hankkeen toteuttajan ja kiinteistönomistajan kesken. Yhdenkään kiinteistön osalta hankkeen toteuttaminen ei nosta melutasoa merkittävästi yli melutason ohjearvojen, vaikka kiinteistökohtaisia meluntorjuntatoimenpiteitä ei toteutettaisi. Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että ratasuunnitelmassa on täytetty ratalain 15 § 1 momentin vaatimukset meluntorjuntaratkaisujen osalta.

Ratalain 22 § 4 momentin ja 22 a § 3 momentin mukaan rataverkon haltijan on esitettävä perusteltu kannanotto suunnitelmasta tehdyistä muistutuksista sekä niiden elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, maakuntien liittojen ja kuntien, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät, lausunnoista. Muistutuksista annettava perusteltu kannanotto ilmoitetaan suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Ratalain 26 § 4 momentin mukaan päätös ratasuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos ratatyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona ratasuunnitelma on lainvoimaisesti hyväksytty. Ratatyö katsotaan alkaneeksi, kun rautatien tarkoituksiin tarvittava alue on otettu rataverkon haltijan haltuun ratalain 46 §:n mukaisesti.

Ratalain 24 § 1 momentin ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 25 §:n mukaan ratahanketta koskevaan suunnitelmaan on ennen päätöksentekoa liitettävä ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä.

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 27 §:n mukaan lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Yhteysviranomaisen on lupaviranomaisen pyynnöstä esitettävä näkemyksensä laatimansa perustellun päätelmän ajantasaisuudesta ja tarvittaessa yksilöitävä, miltä osin se ei enää ole ajan tasalla ja miltä osin arviointiselostusta on täydennettävä perustellun päätelmän ajantasaistamiseksi. Ratasuunnitelman nähtäville asettaminen on tapahtunut melko pian perustellun päätelmän valmistumisen jälkeen, minkä johdosta Liikenne- ja viestintävirasto on katsonut perustellun päätelmän olevan ajantasalla.

Ratalain 24 § 2 momentin ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 26 §:n mukaan suunnitelman hyväksymispäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevien kuulemisten tulokset. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

Ratalain 24 § 4 momentin mukaan jos ratahankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, suunnitelman hyväksymispäätöksestä on käytävä ilmi hallintolaissa säädettyjen vaatimusten lisäksi, mitä lausuntoja, huomautuksia ja mielipiteitä asiassa on annettu ja miten ne ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Päätöksessä on lisäksi selostettava esitetyt toimenpiteet merkittävien haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi.

Edellä mainitut ratalaissa ja ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa säädetyt vaatimukset on huomioitu tämän päätöksen Ympäristövaikutusten

arviointimenettely (YVA) -kohdassa viitatuissa hyväksymispäätöksen liitteissä.

Länsirata Oy katsotaan ratalain näkökulmasta yksityisraiteen haltijaksi. Ratalain 2 § 3 momentin mukaan yksityisraiteisiin ei sovelleta 8 a §:ää, 18 §:n 4 momenttia, 27 §:ää, 31–33 §:ää, 43 §:n 4 momenttia eikä 2 a ja 4 lukua.

Ratalain 4 luvussa olevassa 37 §:ssä säädetään rautateiden suoja-alueista ja 38 §:ssä näkemäalueista. Väylävirastolla on tietyissä tilanteissa esimerkiksi oikeus poistaa kasvillisuutta näiltä alueilta. Alueilla ei saa pitää sellaista rakennusta, varastoa, aitaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle. Vaikka kysymyksessä on yksityisraide, Länsirata Oy on esittänyt suoja- ja näkemäalueet ratasuunnitelmassa. Alueiden esittämisellä ei kuitenkaan ole oikeusvaikutuksia ellei radasta tule osa Väyläviraston rataverkkoa.

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että Länsirata Oy:n laatima esitys ratasuunnitelman hyväksymiseksi täyttää yllä esitetyt ratalaissa hyväksynnälle asetetut vaatimukset, minkä johdosta ratasuunnitelma voidaan hyväksyä.

Jatkotoimet

Ratalain 26 § 4 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi rataverkon haltijan hakemuksesta pidentää ratasuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos ratasuunnitelma edelleen täyttää ratalain 10 ja 15 §:ssä säädetty edellytykset.

Sovelletut säännökset

Ratalaki (110/2007) 9, 10, 11, 15, 16, 18, 20, 22, 22 a, 22 c, 24, 25 b, 26, 37 ja 38 §.

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 25, 26, 27 §.

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005) 5, 24, 37, 39, 40, 44, 45, 46, 56 a, 88, 90 §.

Hyväksymisestä perittävä maksu

Länsirata Oy:ltä peritään ratasuunnitelman hyväksymisestä maksuna 12 000 euroa (48 h x 250 €).

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) ja Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista annetun Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (1168/2023) 2 § mukaisesti.

Tiedoksi antaminen

Ratalain 90 § mukaan ratasuunnitelman hyväksymistä koskeva päätös on annettava yleisesti tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus sekä päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat on pidettävä kuitenkin nähtävillä vähintään muutoksenhauille säädetyn ajan. Yksityisraidetta koskevan päätöksen nähtäväksi asettamisesta ja kuuluttamisesta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Tieto kuulutuksesta on julkaistava viipymättä niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Päätöksen ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Ratalain 91 § 1 momentin mukaan päätöksen tiedoksi antamisesta vastaavan on ilmoitettava ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä niille suunnitelmasta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa tavallisella tiedoksiannolla, samanaikaisesti, kun päätös annetaan 90 §:n mukaisesti yleisesti tiedoksi. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa.

Ratalain 91 § 2 momentin mukaan päätöksen tiedoksi antamisesta vastaavan on lähetettävä ratasuunnitelman hyväksymistä koskevasta päätöksestä ilmoitus kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä tieto siitä, missä ja mihin asti suunnitelma on nähtävillä.

Muutoksenhaku ja sen rajoitukset

Ratalain 92 § 1 momentin mukaan tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Ratalain 92 § mukaan rataverkon haltijalla on oikeus hakea valittamalla muutosta ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen. Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle. Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Ratalain 93 § mukaan hyväksymispäätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta siltä osin kuin rautatien sijainti ja tekniset ratkaisut on jo hyväksytty lainvoimaisessa oikeusvaikutteisessa kaavassa tai lainvoimaisessa yleissuunnitelmassa.

Muutoksenhaku hyväksymisestä perittävästä maksusta

Hyväksymisestä perittävään maksuun saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b § ja hallintolain (434/2003) mukaisesti.

Päätöksen täytäntöönpano

Ratalain 94 § 1 momentin mukaan ratasuunnitelman hyväksymispäätös on täytäntöön pantavissa valituksista huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää.

Lisätiedot

Lisätietoja asiasta antavat Jenna Mikkola ja Elisa Pajunen, etunimi.sukunimi@traficom.fi tai p. 029 534 5000 (vaihde).

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
4.12.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia
tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Sainio Kaisa
Osastopäällikkö

Mikkola Jenna
Yksikönpäällikkö

Liitteet

Liite 1 Ratasuunnitelman hyväksymisesitys, 29.10.2024

Liite 2 Valitusosoitus

Liite 3 Perusteltu päätelmä, 3.12.2021 (UUDELY/13887/2018)